

POSUDEK

vedoucího na diplomovou práci Bc. Michaely Hauserové „Pobyt ozbrojených sil jiných států na území České republiky“ předloženou na Univerzitě Karlově Právnické fakultě

Diplomová práce je věnována problematice státního území a bezpečnosti státu. Práce je členěna na úvod, tři kapitoly a závěr. Diplomová práce má celkový rozsah 92 stran. Práce byla odevzdána (datum vypracování práce) 15. 12. 2014.

Cílem diplomové práce je podle autorky rozbor právních otázek spojených s právním postavením příslušníka ozbrojených sil na území jiného státu. Důraz je v práci kladen na postavení ozbrojených sil na území ČR, zejména v souvislosti s plánovanou vojenskou základnou. Pro účely komparace je v práci řešena i otázka právního postavení amerických ozbrojených sil na území dalších států (str. 7). Účelem práce je dle autorky zasadit zvolenou problematiku do širšího kontextu zajištění mezinárodního míru a bezpečnosti a bezpečnosti ČR. Pokud jde o použité metody uvádí diplomantka metodu deskriptivní, analytickou a komparativní.

První kapitola diplomové práce obsahuje východiska pro další části. Diplomantka se zde zabývá otázkami mezinárodní bezpečnosti, kolektivní bezpečnosti, kolektivní sebeobranou apod. Rozebírá tyto pojmy a v těchto souvislostech se zabývá úlohou mezinárodních organizací jako je OSN, NATO, Evropská unie. Dále se zaměřuje na zajištění bezpečnosti České republiky z hlediska mezinárodního, i z hlediska příslušné vnitrostátní úpravy. Dostává se tím k důvodům pro přítomnost cizích ozbrojených sil na území ČR. Důvodem jejich umístění je zajištění bezpečnosti ČR, ale také plnění příslušných mezinárodních závazků (str. 24). V závěru první kapitoly se autorka v obecnosti zaměřila na důvody pro umístění americké radarové základny na území ČR. Konstatování diplomantky na str. 26, že umístění radarové základny USA na území ČR by mohlo vyřešit potenciální ohrožení státu v podobě balistických raket vyvolává otázku. Nicméně proklamovaným důvodem pro její vybudování měla být obrana zejména USA před případným útokem mezikontinentální rakety ze států jako je Írán nebo Severní Korea (str. 26).

V následující kapitole se diplomantka zaměřila na problematiku suverenity a s tím souvisejícími pojmy územní suverenity a územní výsost. Cizí vojenská základna představuje

omezení výkonu suverenity státu. V této kapitole autorka vymezuje výše zmíněné základní pojmy. Poněkud nepřesné je ztotožňování územní výsost a osobní výsost s jurisdikcí na str. 29 a 30 bez další specifikace. Na str. 33 však správně konstatuje, že územní výsosti odpovídá pojem výlučná územní jurisdikce. Na str. 30 není zcela jasné konstatování autorky, že stát nemůže udržet „plnou nezávislost“ vůči ostatním státům a to znamená relativitu vnější suverenity. Při ústní obhajobě by to měla vysvětlit. Dále se zde zabývá i otázkami omezení výkonu územní výsosti. V této části se diplomantka také zamýšlí nad otázkou omezení suverenity ČR z hlediska radarové základny USA. Lze souhlasit s konstatováním autorky, že k porušení suverenity ČR by smlouvou s USA nedošlo. Jak je to ale s omezením výkonu suverenity státu na základě dané dohody? Zajímavé je srovnání smlouvy o radarové základně se závazky ve vztahu k EU (str. 39). V části věnované vojenským základnám a územní suverenitě uchazečka používá pojem cese výkonu územní suverenity na str. 43, který by měla vysvětlit. Nelze souhlasit s výkladem pojmu cese na str. 47, který uchazečka ztotožňuje s uplatňováním územní výsosti jiného státu.

Třetí kapitola diplomové práce je zaměřena na problematiku jurisdikce. Diplomantka nejprve vymezuje pojem jurisdikce. Následně se zabývá i otázkou vztahu jurisdikce a suverenity a otázkami právního zakotvení pobytu ozbrojených sil na území cizího státu. Na str. 57 autorka konstatuje, že na základě smluv o pobytu ozbrojených sil dochází k postoupení výkonu územní suverenity. Toto své tvrzení by měla vysvětlit. V další podkapitole uchazečka rozebírá dohody o postavení ozbrojených sil SOFA, zejména NATO SOFA (str. 62 a násl.). Dále diplomantka zkoumá soulad smlouvy o radarové základně USA se závazky ČR a jurisdikci nad ozbrojenými silami USA v ČR.

Pokud jde o hodnocení, autorka naplnila cíle své práce. Diplomová práce má logickou strukturu. První kapitola možná obsáhleji pojednává o problematice mezinárodní bezpečnosti. Na ní navazují kapitoly obsahující úvahy o omezení výkonu suverenity a územní výsosti daného státu. Na ně navazuje část o výkonu jurisdikce v souvislosti s cizími základnami a pobytom ozbrojených sil. V práci jsou však některé terminologické nedostatky a nepřesnosti. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že v české nauce je daná problematika pouze částečně zpracována.

Pokud jde o literaturu, použila diplomantka řadu jak primárních, tak i sekundárních pramenů včetně internetových zdrojů, práce obsahuje také 162 poznámek pod čarou. Na nedostatek z formálního hlediska lze poukázat některé poznámky č. 86, č. 149 odkazují na díla, která daný text neobsahují, v některých případech je zmínka o autorovi (Č. Čepelka na str. 47), chybí však dílo na které se odkazuje.

Přes určité výhrady **doporučuji** diplomovou práci k ústní obhajobě.

Při ústní obhajobě doporučuji, aby se diplomantka zaměřila na připomínky a otázky obsažené v textu posudku a na otázky: 1) jaký je vztah územní suverenity a územní výsosti a zda může být vykonávána územní výsost bez územní suverenity, 2) zda je rozdíl v omezení suverenity a v omezení jejího výkonu.

V Praze dne 5. 1. 2015

doc. JUDr. Jan Ondřej, CSc., DSc.